

Till regeringskansliet

INSPEL TILL LIVSMEDELSSTRATEGI 2.0

Synpunkter inskickade från Svenska Betodlarna ek. för.

Svenska Betodlarna ek. för., Betodlarna, representerar landets ca 850 sockerbetodlare. Det socker som produceras från medlemmarnas sockerbetor täcker hela det svenska sockerbehovet. Föreningens huvuduppgift är att utveckla och försvara den svenska betodlingen genom att tillvarata medlemmarnas intressen i såväl förhandling om pris och villkor, näringspolitiskt och genom odlingsutveckling.

I södra Sverige är sockerbetor en viktig avbrottsgröda både med avseende på lönsamhet och riskspridning i företagen, men också för en hållbar växtföljd.

Punkterna nedan anser vi är viktiga för en fortsatt stark svensk växtodling och därmed primärproduktion av vegetabilier, t.ex. sockerbetsodling. Med "stark svensk betodling" menar vi att den ska vara lönsam och konkurrenskraftig både i det korta och i ett längre tidsperspektiv. För att lyckas med detta behövs mest troligt både snabba åtgärder, men också beslut som tar grepp om helheten och ger verkan på lång sikt.

Utöver inspelen nedan är det viktigt att bevaka och stå upp för den svenska livsmedelsstrategin i ett större sammanhang. Många av de förslag som ligger i Bryssel är direkta hot mot en stor del av produktionen och kommer, om/när de blir verklighet, påverka svenskt jordbruk. Exempel på förslag som kan påverka hur den svenska livsmedelsstrategin kan genomföras är Hållbarhetsförordningen för växtskyddsanvändning (SUR), "Nature restoration law" och Förordning om förnybar energi (RED III).

Faktorer som riskerar hindra svenska lantbrukare att öka sin produktion av livsmedel

- Dagens arrendelagstiftning riskerar att begränsa insatser som gynnar bördighet i ett längre perspektiv, t.ex. insatser för täckdikning, kalkning och gödsling.
- Brist på kompetens och arbetskraft i flera led inom de gröna näringarna.
- Allmänhetens och politikens syn på jordbruk och jordbrukets klassificerings som miljöfarlig verksamhet.
- Prioriteringar av markens värde och användning där produktionsjordbruk ofta ställs mot annan infrastruktur eller samhällsfunktioner.
- Höga kostnader och instabila priser på insatsvaror och produkter som produceras. Detta skapar en osäkerhet som riskerar hämma investeringar och utveckling.
- Komplicerade regelverk och hög administrativ börda på lantbrukarna.

Konkreta förslag på åtgärder för hur svenska lantbrukare kan öka produktionen av livsmedel.

- Se över och modernisera **arrendelagstiftningen** för att den ska gynna aktivt brukande och insatser som borgar för att behålla och förbättra markens produktivitet.

- **Stöd- och bidragssystem bör vara enkla** för att **lindra den administrativa bördan**. De bör också ha fokus på långsiktighet och kopplas till produktion för att gynna investeringar och innovativ företagsutveckling riktad mot ökad livsmedelsproduktion.
- Det ska vara **"lätt att göra rätt"**. Regelverk och lantbrukarens administration kring dessa ska inte vara mer betungande än att syftet med regelverket uppnås. Detta ska ske på ett sätt som gör den negativa inverkan på lantbruksföretagens produktivitet, effektivitet och ekonomi så lite som möjligt.
- Det behövs **tillgång på effektiva medel och metoder** för växtskydd som kan användas i kloka strategier för integrerat växtskydd. Ett led i detta kunde vara konsekvensutredningar vid produkt-/substansutvärderingar i godkännandeprocessen. En sådan analys bör ta hänsyn till helheten av konsekvenser för livsmedelsproduktionen. Till exempel risk för ökad import utan likställda krav på produktionen vid minskad inhemsk produktion, eller oönskade effekter på miljö, hälsa eller produktion som uppstår när man tvingas byta strategi. Ett annat exempel är tillgång till precisionsförädling för en snabbare och rakare väg till sortmaterial anpassade till dagens och morgondagens utmaningar.
- Fortsatta satsningar på **forskning, utveckling och innovation** med fokus på **tillämpning och ökad primärproduktion**.
- Satsningar på **ökad kompetensförsörjning** på alla plan; traktorförare, egenföretagare, driftledare, rådgivare, tjänstemän, forskare osv. Här behövs också insatser för att öka attraktiviteten i de gröna näringarna för att locka arbetskraft.
- Stabil **tillgång på insatsvaror** för primärproduktion och förädling av primärprodukterna, även i tider av kris. För sockerbetor finns ingen möjlighet att på gårdsnivå lagra betorna utan sockerbetor behöver processas relativt snart efter upptagning (max ca 2 månader i lager). För att kunna utvinna värdefullt socker och därmed utnyttja alla sockrets funktionella egenskaper, inte minst för konservering, behöver även förädlingsprocessen, i vårt fall sockerbruket, prioriteras för att kunna processa betorna.

Betodlarna

Eventuella frågor besvaras av

Ida Lindell, Generalsekreterare

Ida.lindell@betodlarna.se

0708-46 40 11